

1. UVOD

Za utvrđivanje pojmova, predmeta i sadržaja poslovne logistike u javnom sektoru potrebno je utvrditi teorijsku osnovu, odnosno utvrditi u čemu je razlika između poslovne logistike u javnom sektoru od one u privatnom sektoru, i drugim djelatnostima /političke stranke, vojska i drugi subjekti u kojima se govori u logistici/. Zato je bilo potrebno prvo definisati javne ustanove, kao djelatnosti i institucije, koje na osnovu zakonskih ovlaštenja obavljaju poslove kojim se zadovoljavaju interesi i potrebe građana, uz državnu kontrolu zakonitosti i prenosom javnih ovlaštenja.

Organizacijski oblici u javnom sektoru su: ustanove, udruženja građana, te javna preduzeća, posebno u komunalnim i infrastrukturnim djelatnostima. Odnosi na relaciji javne ustanove – građani – država, definišu se zakonima, ali ti odnosi polaze od stava da je država dužna osigurati svojim građanima zadovoljavanje njihovih interesa i potreba, i da tu obavezu prenosi na subjekte u javnom sektoru. Građani dobijaju potrebne usluge naplatno ili besplatno.

Logistika i logistički modeli predstavljaju sisteme u okviru kojih se utvrđuju ciljevi, strategija, standardi u zadovoljavanju interesa i potreba u kvalitativnom i kvantitativnom smislu. Logistika traži utvrđivanje startne pozicije i promjena u startnoj poziciji /sredstva, kadrovi.../ kako bi se obezbijedili rezultati. Logistika u pravilu traži i promjene u organizaciji.

U okviru javnih službi razlikuje se makro, mikro i mezologistika. Makrologistika pojedinih djelatnosti ima svoje specifičnosti koje se u radu analiziraju. Mikrologistički modeli predstavljaju se u okviru zadanih gabarita same ustanove, udruženja i javnog preduzeća. Mezologistika se veže uz funkcije jedinica lokalne samouprave, koja za javne službe na svojoj teritoriji može stvarati logistički model.

Osnovni problemi današnjeg vremena u većim gradovima su prevelike gužve i problemi transporta. Oba problema su u direktnoj vezi i međusobno se nadopunjuju. No, pristup rješavanju navedenih problema obrađuje se kroz posmatranje problematike i nove koncepcije razvoja logistike preciznije kroz city logistiku. Sa stanovišta city logistike skoro da ne postoje dva identična grada koji bi mogli imati jednaka logistička rješenja. Zbog toga se u sferi razvoja city logistike za svaki grad pojedinačno razmatraju ulazni elementi koji se dobijaju od različitih grupa aktera jednog grada. Naime, gradska jezgra imaju veliku koncentraciju različitih aktera na malom prostoru, a takođe sadrže i veliki broj različitih privrednih subjekata, koji sa individualnim i najčešće neefikasnim nabavkama i otpremama predstavljaju veliko opterećenje. Zato je osnovni zadatak city logistike kao nauke da vrši povezivanje i kooperaciju između proizvođača, dobavljača, špedicije, kupaca, javnih komunalnih preduzeća i dr.

Logistički sistem je skup međusobno povezanih sistema, koji djeluju sa svrhom postizanja specifičnog cilja, a cilj logističkog sistema je transformacija različitih vrsta ulaza u željeni izlaz. Logistički sistemi su sistemi prostorno-vremenskog stvaranja dobara, u kojima se odvijaju logistički procesi.

Obilježje logističkih sistema je shvatanje povezanosti procesa transporta i procesa skladištenja koji se mogu iskazati kretanjem objekata, energije, ljudi i informacija do staništa odakle se usmjeravaju na druga odredišta.

Logistički sistem se dijeli na podsisteme, a oni su: izvršavanje narudžbe, držanje zaliha, skladištenje, pakovanje i transport.

Prema načelu, mreže logističke sisteme možemo podijeliti na: jednostepene, višestepene i kombinovane sisteme.

1.1. Predmet istraživanja

U ovom radu biće razmotrene teme iz oblasti logistike, odnosno iz njenih podсистema. Podsystemi na kojima će se fokusirati ovaj rad su: poslovna logistika, city logistika i logistika sistema. Predmet istraživanja je teoretski pronaći najbolji mogući modus budućeg ustoja lokalne samouprave u Bosni i Hercegovini.

1.2. Ciljevi istraživanja

Cilj istraživanja je da se iznesu elementi koji obuhvataju ova tri logistička podsystema, koji će preciznije definisati probleme i na osnovu kojih se mogu izvući pouke u kom smjeru treba da se kreće razvoj poslovne logistike kod nas.

1.3. Radna hipoteza

Osnovni zadatak ovog rada je na osnovu poslovne logistike sagledati osnovne probleme sa kojima se suočavaju veće urbane sredine u Bosni i Hercegovini, otvoriti ih sa aspekta city logistike, i u okvirima logističkog sistema ih rasčlaniti.

1.4. Metode istraživanja

Kao metode istraživanja u ovom radu korištene su:

- *Metode analize i sinteze*, po kojoj se vrši analiza postojećeg stanja i iznose moguće smjernice poboljšanja uslova pružanja usluga od strane javnih ustanova. Uz sintezu pojedinačnih elemenata, moguće je odrediti smjernice za usavršavanje rada lokalne samouprave.
- *Komparativna metoda* koja omogućava očekivane rezultate u poboljšanju pružanja usluga javnih ustanova i približavanje javnih ovlaštenja građanima.
- *Metode posmatranja* koje se realizuju kroz posmatranje i ponašanje klijenata odnosno korisnika javnih usluga u odnosu na dosadašnju organizaciju lokalne samouprave.

1.5. Struktura rada

Struktura rada je konceptirana tako da nas vodi od pojma poslovne logistike i definisanja pojma javnih službi, zatim odnos *javna služba – država – korisnici*, i na kraju se kroz rezime zatvara poglavlje poslovne logistike. Treće poglavlje polazi od definisanja pojma city logistike i njegovog kretanja u svijetu - na koji način funkcioniše i šta obuhvata, da bi se na kraju iznijeli elementi koji su negativni za veće urbane sredine i koje je potrebno mijenjati. U četvrtom poglavlju se bavimo logističkim sistemima, konkretno u sferi javnih službi i na koji način se ti elementi rješavaju u naprednim gradovima širom svijeta. U zaključnom razmatranju rada opisana su sva tri aspekta posebno i na kraju su navedeni pozitivni elementi koje će proizvesti logističko djelovanje.